KREJL

LOKALHISTORISK TIDSSKRIFT FOR LØGSTØR OG OMEGN 5.ÅRG. NR.1

September 1985.

Johan Skjoldborgs Stue Løgstør.

INDHOLD:

Kommentar.....s. 2

Da pigerne kom ind på Ranum sem.Af Skjold Hansen.s. 3

Bystyre gennem 200 år....s. 6

Kongebesøg (forts.).....s.10

Skytter igen.....s.14

Hvorfor hedder det sådan? Sverige på Fyrbakken.....s.15

Komedie.....s.16

KREJL udkommer med 4 numre om året, ca. september - november - februar og april. Omfang 16 sider pr. nummer.
Redaktion: N.H.Lindhard.
Ekspedition: Balles boghandel, Østerbrogade, 9670 Løgstør.
Postgiro: 1 50 47 46.
Årsabonnement: Kr. 40.-
ISSN 0107-6701 Tryk: Løgstør Bogtrykkeri.

Kære læser!

Her kommer så 1.hefte i 5.årg.

Der har igen været en mængde reaktioner på forrige nummer, og det tager vi som et godt tegn. Dels, at heftet tilsyneladende bliver læst, dels, at læserne er interesseret i at oplyse om ting, som vi ikke kan vide, når de tilgængelige oplysninger har været mangelfulde.

Til skyttebilledet i sidste nr. indløb der så mange rettelser og tilføjelser, at det er lettest at bringe billedet en gang til med ny underskrift. (Se s.14.)

Når der samles stof til en artikel, vil der ofte opstå spørgsmål, som vi ikke kan besvare. Et eksempel ses på bagsiden, hvor vi igen må appellere til læserne om bistand.

Forventningens glæde

I de næste numre kan bl.a. ventes:

Kongebesøg (sluttet)

Amatørteater

Bystyre gennem 200 år (forts.)

Hvorfor hedder det sådan?

Hoteller og beværtninger

og meget andet godt.

Byggepladse i Løgstør,
med den fortrinligste Beliggenhed i Byens Midte, kunne faaes hos
P. M. Lunøe.

Kjødhakkemaskiner
faas hos
S. Sørensen Kjældgaard.

FORSIDEBILLEDET:

Da Johan Skjoldborg var gået fallit som husmand på Dynæs, samlede husmandsbevægelsen ind til en æresbolig til deres digter. Huset blev indviet i 1918, og det var efter model af et gammelt husmandshus. Det indvendige havde også mindelser om gammel bondekultur med bord langbænk o.s.v. På bjælkeloftet var der udsmykning og enkelte sentenser. I disse rum levede Skjoldborg i 18 år i en af sine mest produktive perioder indtil han døde i 1936.

Da pigerne kom ind på Ranum sem

Pens.seminarielektor Skjold Hansen har fordybet sig i seminariets arkiv. hvor han har fundet disse oplysninger fra en tid, hvor kvindernes ligeberettigelse var længere borte, end idag.

I året 1812, 5.juni, stadfæstede Frederik VI en bestemmelse om at der skulle oprettes et skolelærerseminarium i Snedsted i Thy "for indtil 15 Subjekter af Bondestanden" (herved skulle forstås unge duelige mænd med særlige muligheder, og til bondestanden henregnedes også lærersønner).

I 1848 flyttede forstander Ludvig Chr. Müller seminariet til Ranum (kgl. resolution af 5.februar 1847 ved Kristian VIII). Institutionen er da i 1985 173 år gammel, heraf med 137 år i Ranum.

Seminariet i Ranum var - som de andre kongelige skolelærerseminarier (Jonstrup, Skaarup, Lyngby (nedl.1873) og Jelling - forbeholdt mandlige elever. Kvinder måtte søge uddannelse ved friseminarierne, f.eks. Gedved, Silkeborg, og ved kvindeseminarierne (Zahle, Femmers, og senere Ribe).

I seminarieloven af 1894 skelnes der mellem 1) statsseminarier og 2) privatseminarier både for mænd og for kvinder. På statsseminarierne var lærersønner fritaget for at betale for undervisning, andre betalte 40 kr. årligt. Samme beløb gennem 50 år, 1880 - 1930.

Mandsmonopolet på statsseminarierne kunne dog brydes, og det skete først i Ranum. To piger ønskede uddannelse i Ranum, Ingeborg Bæk fra Højslev ved Skive og Julie Bro, datter af førstelærer Bro, Ranum.

Forstander Peter Taaning (1899-1924) søgte om dispensation og modtog nedenstående skrivelse af 20. marts 1903 fra Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet, minister I.C.Christensen, selv lærer i folkeskolen.

»Under Henvisning til Hr. Seminarieforstanderens behagelige Skrivelse af 31. Januar d. A. skal man til behagelig Efterretning og fornøden Foranstaltning tjenstlig melde, at Ministeriet Dags Dato har meddelt Frøknerne *Julie Bro* og *Ingeborg Bæk* — under Forudsætning af, at de iøvrigt fyldestgøre Betingelserne for at optages i et Seminarium — Tilladelse til fra næste Skoleaars Begyndelse lige med de mandlige Elever at følge Undervisningen ved Ranum Statsseminarium, medens de selv maa bekoste deres Uddannelse i kvindelig Haandgerning og i praktisk Gymnastik.

Under deres Ophold ved Seminariet ville de have at erlægge de anordningsmæssige Undervisningspenge, hvorhos Ministeriet ikke ser sig i Stand til at aabne dem Adgang til nogen Statsunderstøttelse.

J. C. Christensen.

A. P. Weis.«

Det blev endvidere fra ministeriets side (skrivelse af 20.05.1903) betonet, at tilladelse til optagelse af kvinder på seminariet måtte indhentes i hvert enkelt tilfælde, og det blev pålagt seminariet at føre tilsyn med "at kvindelige Elever under deres Ophold ved Seminariet finder Bolig i gode Hjem".

I årsberetningen 1903 meddeles: "Eleverne bor uden for Seminariet i Ranum By, hvor et vel møbleret Værelse med Brændsel faas for 60-75 Kr. aarlig. For fuld Kost gives i Almindelighed 280 Kr.aarlig. Nogle lever dog billigere. Betalingen for Middagsmad er 42 Øre".

De to piger blev da optaget i den klasse (35 elever) der ofte er blevet betragtet som særlig fremragende (dim. 1906), mange dimittender kom i betydende stillinger indenfor dansk skole- og kulturliv, af dem kom 5 i Kraks blå Bog.

Begge piger blev blandt de bedste i klassen. Julie Bro blev lærer i Århus, blev gift med klassekammeraten, forfatteren og litteraturkritikeren Richardt Gandrup, en af seminariets stærkeste støtter i kritiske situationer. Ingeborg Bæk blev først lærer i V.Hassing, senere i Hjørring.

Der blev igen optaget kvindelige elever i 1904, 1905 og 1907 (dog kun én hver gang), en af dem var Johanne Jensen, senere gift med Anton Pedersen (dim.1914), lærer i Malle fra 1922.

I 1917 fik seminariet mulighed for at optage kvindelige elever som ligestillede med de mandlige. Undervisningsministeriet havde givet en bevilling på 600 kr. til at lønne en timelærerinde i kvindelig håndgerning og gymnastik.

I sommeren 1917 blev der optaget 6 kvindelige elever, og i årene derefter søgte kvinderne i stigende tal til seminariet, og her blev de et fast og værdifuldt led i arbejdet.

Men seminariets lærerside var stadig mandsdomineret, først i året 1934 fik en kvinde fast stilling som seminarielærer, næste gang var 20 år efter i 1954, senere har situationen naturligt ændret sig.

De andre statsseminarier fulgte efter, om end kun langsomt, sidst kom Jelling med, i 1958. - Fra 1921 nævnes det at både lærerdøtre og lærersønner nu har fri undervisning ved seminariet.

Med seminarieloven af 1930 bortfaldt særrettighederne for lærerbørn ved statsseminarierne, og kun der.

SKJOLD HANSEN.

Billedet viser eleverne årgang 1906-07-08 og 6 lærere, altså næsten alle, der gik på seminariet i 1906. De tre kvinder er øverst Ingeborg Bæk (1906), i midten Petra Petersen (1907) og nederst Johanne Jensen (1908). Julie Bro mangler, men hendes senere mand, forfatteren Rich. Gandrup står øverst tv. med hvid vest.
1.række nr.4 fra h. er Anton Kjølby fra Vilsted (skrev bl.a. sange om Vilsted og Ranum), 2.rk. nr.2 fra v. er forf. K.K.Nicolaisen, samme rk. nr. 5, den senere undervisningsminister M.K.Hartling fra Vilsted. 3.rk. nr.2 fra v. er K.S.Gade, lærer i Næsborg og fader til skoleinsp. Ove Gade. På samme række efter Johanne Jensen ses det samlede lærerpersonale: Anders Thyrre, C.M.C.Kvolsgaard, P.N.Ryge, Peter Taaning (forstander), Jens Jeppesen og Jens Videbæk. Øverst midt for døren står forfatteren Hans Kyrre og senere overbibliotekar i Thisted Niels Grønkjær.

Billedet er antagelig taget af boghandler og fotograf Lassen i Ranum. Det er taget foran hovedindgangen til det daværende seminarium.

BYSTYRE I 200 ÅR

Løgstør oplevede i 1700-tallet tre store brande, hvoraf den i 1751 var den værste. Ved den lejlighed brændte over halvdelen af husene, og kongen foranstaltede en landsindsamling til fordel for den nødstedte by.

Mens nu nådens lys skinnede over Løgstør, ville byen benytte sig af chancen til at søge om købstadrettigheder. Nibe havde fået dem i 1727, og det var af stor betydning, fordi købstæderne havde monopol på al handel.

Inden kongen skulle beslutte sig, spurgte han i Aalborg, hvad man mente om sagen. Handelsstanden i Aalborg var naturligvis ikke interesseret i konkurrence fra et nyt sted, så man afviste tanken med forskellige luftige begrundelser.

Løgstør blev altså ikke købstad ved den lejlighed. Alligevel fik byen en del af de funktioner, der ellers fulgte med købstadværdigheden.

Byen havde allerede portkonsumptionen, eller "bompenge", som de blev kaldt, og i 1761 blev den medlem af Købstædernes Brandforsikring.

Efter den 3. store brand i 1785 fik byen organiseret brandvæsenet, og samme år fik Løgstør et mere bymæssigt kommunestyre.

Byens øvrighed var fortsat herredsfogeden, der var både borgmester og politimester, men nu blev byens styre iøvrigt sat i system.

Der blev anskaffet en protokol til forhandlinger og regnskab. Den var autoriseret af Aalborg Amt, og her blev indført de første forslag fra herredsfoged Glerup i 1785.

Allerede ved indførelsen i protokollen af skrivelserne er en del ord gået tabt, men meningen er tydelig:

"Paa grund af at Løgstøer til denne tid aldeles har manglet de ...indretninger til sammes haandhævelse baade... og mark og ligeledes de dertil behørende opsynsmænd, saasom kæmnere etc., ligeledes ej heller fulgt nogen ret orden med (byens) indtægter og udgifter, saa har jeg, som kongl. Majestæt allernaadigst beskikket øvrighed og politimester sammesteds, ... dette embedes tiltrædelse, anseet for min pligt herpaa at raade bod, og til den ende hos ... øvrigheden ansvaret denne protocol authoriseret.

Men da man forinden har været nød til efterfølgende preliminaire foranstaltninger, altsaa bliver disse, saavelsom de deraf paafulgte afhandlinger, her først at indføre saalydende."

Her følger så et "Promemoria" som opregner den måde, byen skal styres på i fremtiden. Der havde naturligvis været visse retningslinier i forvejen. Bl.a. havde byen haft en vægter, ligesom den var delt op i 8 afdelinger, de såkaldte "roder".

Det var alt for meget, at inddele så lille en by i 8 roder. Indbyggertallet lå mellem 350 og 400, så der kunne ikke engang blive 50 i hver rode.

Det blev nu vedtaget at slå roderne sammen, så der kun blev fire tilbage med hver sin rodemester, og den hidtidige "overrodemester", John Krogh, blev udnævnt til byens kæmner.

Kæmnerjobbet kan ikke have taget al John Kroghs tid, for han var i 1781 blevet udnævnt til lods, og 1796 blev han lodsformand.

Byens regnskab var heller ikke stort. Der optrådte betaling til vægteren. Han skulle have 28 rdl. om året, foruden hvert tredie år ny kjortel, støvler og kabuds. Ellers var de største poster udgifter og indtægter ved tre markeder.

Den 7. april 1786 havde kong Christian allernådigst bevilget tre markeder. Omkostningerne for byen i anledning af bevillingen løb op i 20 rdl. Dem havde byen ikke i kassen, så rodemestrene og en god snes andre borgere i byen lagde pengene ud.

De skulle jo betales tilbage, og derfor lånte kommunen pengene i de fattiges kasse. Fattigkassen var ganske godt kørende, for den havde pengene fra Peder Kræmmers legat. (Se KREJL, 1.årg.nr.1)

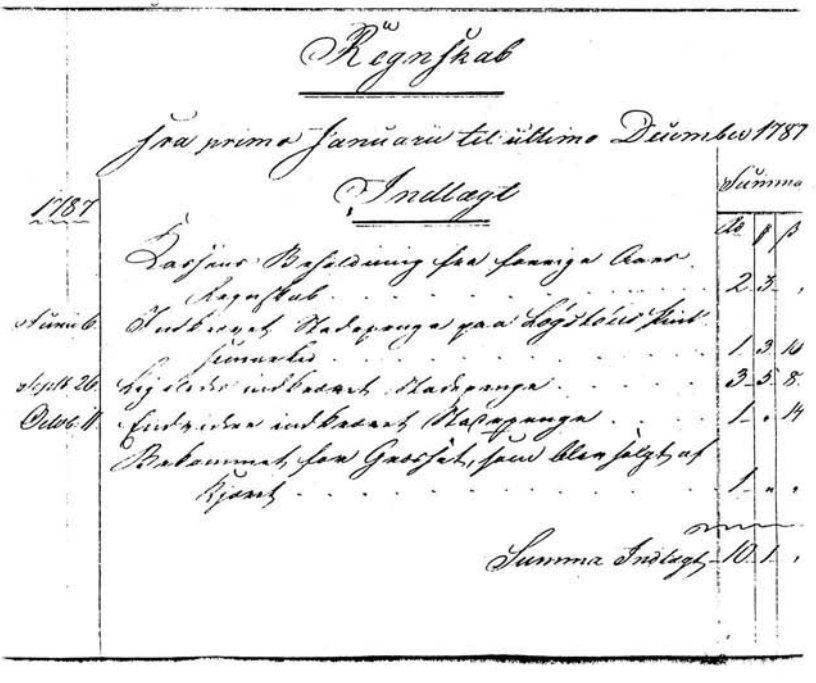

Regnskab

Fra primo Januarii til ultimo Decembr 1787

1787	Indlægt	Summa rd	ß	β
	Kæmner Besoldning for forrige Aars Regnskab	2	3	,
Juni 6.	Indbrugt Kaffepenge paa Høytidelige Festmaaltider	1	3	14
Sept. 26.	Hjælpe indbrugt Kaffepenge	3	5	8
Oct. 11.	Indbrugt indbrugt Kaffepenge	1	.	14
	Betalt for Gaasefed, som blev følgt af Kjøbt	1	.	.
	Summa Indlægt	10	1	,

Det første offentliggjorte regnskab går fra oktober 1785 til udgangen af januar 1787. Det balancerer med 25 rdl.,2 mark og 10 skilling. Her er det væsentligste de 2o rdl. til markederne. Ellers er der af indtægter kun bøder til tre navngivne indbyggere for ulovligt at grave tørv på byens mark, og indtægter som stadepenge på markederne.

Den væsentligste udgift er til protokollen og til reparation af bommen ved bomhuset.

Den ene af dem, der fik bøde for at grave ulovligt har samme navn som den nylig afgåede vægter, men det kan selvfølgelig være en tilfældighed.

De næste år svinger regnskabets balance omkring 10 rdl. og faste punkter er indtægter og udgifter ved markederne, indtægter fra to reberbaner og udgifter til reparation af bommene.

1795 er balancen 6½ rdl. og kassebeholdningen 3½ rdl., men i 1796 har Anders Lunøe åbenbart købt et stykke jord i Smak Mølle og betalt 48 rdl. 4 mark og 13 skilling. Der er også en del udgifter, men i 1797 kan byen have en balance på 28 rdl. 1 mark og 3 skilling, og en kassebeholdning, der kun er 1/3 rdl. mindre!

Når byen kan klare sig med så små beløb, er der flere årsager. For det første optræder lønninger tilsyneladende ikke her, og for det andet er nutidens mest krævende udgiftsområder, skole- og socialudgifter, heller ikke med her.

De sociale udgifter, som på den tid hed fattighjælp, blev klaret af Peder Kræmmers legat, og skoleudgifterne var hovedsageligt til den enlige lærer i form af naturalier og ret til græsning på "skoleengen".

Den 8.sept. 1817 vedtog byens styrelse at ansætte en andenlærer. Som et led i hans betaling blev det pålagt fiskerne at give indtægterne af en nats fiskeri i hvert forår. Og bystyrets mænd tilføjede følgende fromme bemærkning: "Og naar Gud velsigner fiskeriet, forventer vi, at disse for byen nødvendige udgifter deraf kunne udredes uden nogen ligning paa byen i saa henseende."

Skolekassen blev også forsynet på anden måde. Den første større sag, der er indført i forhandlingsprotokollen, er et borgermøde om at få sat fortove i stand, ikke lægge møddinger på gaden og rense sin rendesten, så der er frit afløb for hvad som helst til fjorden. Overtrædelse og forsinkelser straffes med dagbøder på hver 4 skilling til skolekassen.

"Og da der skal være en rende, som gaar igjennem Christen Sunds gaard og John Kroghs, hvor vandet flyder ud i fjorden saa haver vedkommende eiere og beboere; nemlig: Lars Aistrup, Niels Simonsen, hr. kontroleur Jeger, Christen Sahls enke og fornævnte John Krogh og Christen Sund vedtaget maanedlig, hver for sig efter omgang, at holde bemeldte rende i vedbørlig stand".

Det var herredsfogeden og de fire rodemestre, der udgjorde "byrådet", men ofte blev en "Deel af indvaanerne" taget med på råd. Indtægterne var ikke store, og rådet måtte derfor sørge for, at udgifterne blev holdt nede. Et resultat af sparsommeligheden var vendt mod vægteren.

Det var i 1785 blevet bestemt, at han skulle bl.a. have nye støvler hvert 3. år. men d.5.jan. 1788 står: "Da man er kommen i erfaring, at vægteren kan komme ud med et par nye støvler hvert 4.de aar, saa haver vi undertegnede paa byens vegne besluttet, som bliver til en regel for nu-

værende og efterfølgende kæmnere, at vægteren faar et par nye støvler til Martini 1788, (Mortensdag 11.nov.)og et par nye soller(såler) i samme støvler til Martini 1789, samt et par nye fødder i bemeldte støvler til Martini 1790, som saaledes hvert 4.de aar continuerer, at han altid hvert 4.de aar til Martini bekommer et par nye støvler.

Igennem 10 år er der ikke indført noget i protokollen, først 1807 begynder den igen med en stor vedtægt om benyttelsen af byens kær. Ikke mindst om afholdelse af markeder og om afgifter for oplægning af både og fiskegarn på byens område.

Kasseregnskabet indføres ikke mere, men rigsdalerens faldende værdi kan måske aflæses i 1811, da vægteren vil have sin årsløn sat op, og stiger fra 40 til 60 rdl. og i 1812 til 90 rdl.

Men der er også andre problemer. Alle byens indbyggere indkaldes til møde for at tage stilling til "den tiltagende uorden med løse deels ringede deels uringede omløbende sviin her i byen Løgstøer".

Den underskrevne vedtægt begynder sådan:"Det kan ikke være Deres velviished ubekjendt, den skammelige mishandling af denne byes korn- og enge-tofter samt frugthauger afvigte efteraar og vinter samt dette foraar har lidt, ved efterladenhed med hovedhegnenes vedligeholdelse."

Der blev valgt to mænd til at gå omkring og bekendtgøre vedtægtens ordlyd, og folk erklærede, at de intet havde imod den.

Der var dog undtagelser. Hos Severin Mørk, tidligere rodemester, fik de den besked:"A spider i Jeres papirer". Hos et andet fremtrædende medlem af indbyggerne, farver Wibroe, blev der sagt: "Det er narværk, jeg har talt med lovkyndige".

Byens ledere har måske haft på fornemmelsen, at de ikke blev tilstrækkeligt anset, for 8.aug. 1816 mødte stiftamtmand v.Moltke op og sammenkaldte byens folk for at få udnævnt nogle "eligerede mænd",(valgte Borger-repræsentanter), der skulle bruges to. De eligerede mænd skulle hjælpe herredsfogeden med hvad de anså for "sigtende til byens interesse og tarv".

Amtmanden opfordrede forsamlingen til at tilkendegive, hvem de kunne tænke sig, og valget faldt eenstemmigt på landinspektør og løjtnant Møller og købmand Palle Møller Lunøe.

Cancelliraad Palle Møller Lunøe

Landinspektør Møller var leder af opmålingen og matrikuleringen af egnen kort efter århundredskiftet, og P.M.Lunøe var byens næststørste købmand, kun overgået af sin far, Anders Lunøe.

Ved brandtaksationen i 1818 ejede de byens to mest værdifulde ejendomme. Anders Lunøes købmandsgård lå, hvor nu Østerbrogade 20 ligger. Det var dengang uden for byen! Palle Møller L. ejede det meste af karreen bag Østerbrogade med skoleengen. Købmandsgården var Fischersgade 2-4.

(Fortsættes)

Kongebesøg

(fortsat)

Frederik d. VII.

I 1908 ønskede Frederik d.8. at foretage en rundtur til Limfjordens købstæder med kongeskibet "Dannebrog". For at forberede turen gennemsejlede skibet hele ruten i dagene omkring 1.aug. uden de kongeliges medvirken.

Der var indkaldt lodser fra fire lodserier for at afprøve besejlingsforholdene og tage tid på de enkelte afsnit.

Alt klappede, og den 4.august kunne kongefamilien med følge gå ombord i Lemvig og gentage turen. Anløbet i Løgstør fandt sted den 8.august.

Det er så heldigt, at vi er i stand til at bringe en øjenvidneberetning fra besøget, fortalt af Niels Jørgensen, Overlade:

"En anden fest jeg var med til i min barndomskøbstad Løgstør, står endnu lyslevende for mig, det var kongebesøget der 1908. Vi har jo nu her i Vesthimmerland siden da haft mange kongebesøg, af vor nuværende konge, Frederik den niende, med sin familie, der så ofte glæder Vesthimmerland med sine besøg. Især til højtiderne kommer de jo altid ud til deres idylliske jagtgård i Trend Storskov, og fejrer der højtiderne i ro og stilhed, også af og til om sommeren kommer de jo sejlende her til Løgstør.

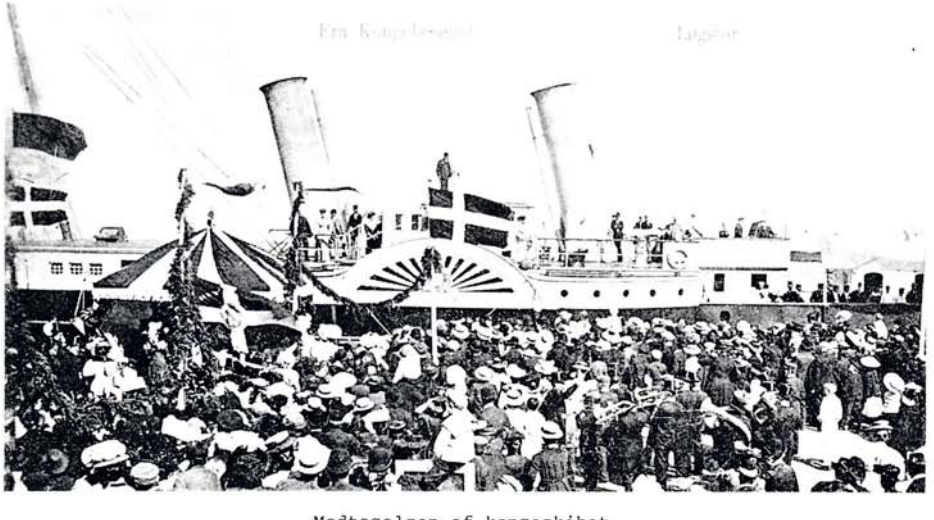

Modtagelsen af kongeskibet.

I 1908, da det rygtedes, at vor konge Frederik den 8.tende og dronning Louise med deres følge ville på rundrejse i Limfjordsbyerne og ville besøge Løgstør, - Limfjordens perle, - blev der jo stor glæde både i byen og på egnen.

Da der jo ikke havde været kongebesøg i mangfoldige år, skulle alt jo gøres så festligt og indbydende som muligt, og til ære og underholdning for de kongelige skulle der arrangeres ringridning i byen. Det blev jeg straks optaget af, da vi i mit hjem havde en pæn, blank jydsk hoppe, som jeg fra dreng af havde gjort ridetam og redet meget på den siden.

Hun var så rolig og ikke spor nervøs, og tog en stille og god galop, således at man kunne få et godt sigte på ringen i porten, inden man nåede frem til den.

Min far gav mig også lov til at tage med på "Flora", således hed hoppen, og det glædede jeg mig meget til, og måtte straks ind til Flora og kærtegne hende og fortælle, at vi rigtig skulle stramme os op den dag til ære for vor konge.

Flora vendte sit ansigt imod mig og nikkede, ligesom hun forstod, hvad jeg sagde til hende, og jeg var glad, fordi min far samtykkede, at jeg måtte have den for mig store oplevelse, - men ak o ve - så blev det bekendtgjort lidt senere, at rytterne skulle være tyve år og derover - til stor sorg for mig, der kun var 16 år dengang.

Og det blev ligeledes bekendtgjort, at alle rytterne skulle være i hvide bukser, og lange læderstøvler, det var jo længe før gummistøvlernes tid, og alle skulle have hvide lærredskasketter på med stiv, blank skygge, som også var moderne den gang, tillige være i mørke jakker.

Nu tildags bruges der jo ikke jakker til ringridning, kun manchetskjorter, men de var jo heller ikke fremme dengang, da brugte man jo høje stive flipper og løse manchetter, når man var i stadstøjet, ja også løse kraveplader.

Kørsel langs havnen. Se flagalleen ude langs sejlrenden.

Men dagen oprandt til kongebesøget. Datoen husker jeg ikke, men det var jo i højsommertiden, og jeg måtte jo cykle derned i stedet for at ride på min dejlige Flora, fordi jeg var for ung til at deltage i ringridningen.

Løgstør var jo smykket i festdragt som aldrig før, med flag overalt i byen og med guirlander i gaderne. Et stykke øst for Rådhusgade, ad vejen ud til slagteriet, var der på hver side af vejen rejst en stor tribune, der begge var smykket med grønne grene, blomster og flag.

Kongeparret ved kanalen.

Efter at kongeskibet kom tilsyne et stykke ude vest for byen, lød der kanonsalut og hornmusik, indtil skibet var lagt til kaj, og kongen og dronningen og hele følget var budt velkommen af byens repræsentanter.

Der kørte så en del hestekøretøjer frem, alle landauere forspændt med flotte heste, som kørte rundt i byens gader med de kongelige, for at de skulle bese hele byen. De var bl.a. også ude på sygehuset og inde at hilse på alle patienterne der, som de var meget glade for. Derefter kørtes til byens rådhus, hvor de blev beværtet med Champagne.

Ud på eftermiddagen skulle ringridningen tage sin begyndelse. De kongelige kom ud og besteg tribunen på nordre side af Slagterivej, og den anden store tribune på sydsiden af vejen blev taget i brug af byrådet, kontrollører og musikerne.

Så kom det store optog af ryttere. To og to red ved siden af hinanden i skridtgang med musik foran. Der blev redet to gange rundt ad den bane, som de skulle bruge til ringridningen.

Det var fra Rådhusgade ned omkring slagteriet, hvor porten med ringen var anbragt lige ud for vestre ende af slagteribygningen, og så fortsattes ud øst om slagteriet, hen til stationen og op ad Jernbanegade til Rådhusgade, og ad denne hen til Slagterivej.

Optoget tog sig meget flot ud. Jeg stod jo som tilskuer og ønskede, at jeg kunne have været med på min dejlige Flora.

Rytterne tog sig meget flotte ud i den ensartede påklædning på de pæne, blanke og pudsede heste.

Jeg kendte jo en del af rytterne og havde den opfattelse, at det var mest hjemmeværende gårdmandssønner og enkelte forvaltere fra egnens større gårde.

Da ringridningen tog sin begyndelse, var der stor spænding fra alle sider i den store tilskuerskare, som stod på begge sider af afspærringen og helt ud på den anden side mod Markedspladsen, og hver gang en rytter var heldig at tage ringen, jublede og klappede de kongelige i hænderne, i takt med de øvrige tilskuere.

Efter ringridningen samledes hele folkemængden henne i det gamle anlæg, hvor orkestret besteg tribunen, og der blev til musikken sunget flere sange for konge og fædreland. Der var bl.a. en sang, der var forfattet i dagens anledning, som jeg desværre ikke kan huske mere end en lille strofe af. Den lød - at til daglig er der travlhed overalt, men når du konge er vor gæst, så samles vi til glædesfest, og hylde dig som vi kan bedst, hil være dig vor konge, - som hvert vers endte med, og der kom flere op på tribunen og holdt en lille tale.

Der var stuvende fuldt af festdeltagere inde på den store danseestrade foran tribunen, hvor kongen og dronningen stod midt i mængden, og kongen holdt sin takketale, hvori han bl.a. sagde: At det var ham en stor glæde at komme rundt i det danske land, som han elskede så højt, og at være sammen med dets folk, og han takkede for den storslåede gæstfrihed og modtagelse, som Løgstør med opland havde vist mod ham og dronningen, med at arrangere ringridning. Det var dem til stor glæde og opmuntring.

Kongen havde kun set det en gang før, og det var første gang

En rytter tager ringen.

at dronningen så det i dag, og han ønskede guds velsignelse og glæde over Løgstør og dens opland i tiden fremover.

Det var jo første gang, at kongen gæstede Løgstør, og det blev også den sidste, og han anede jo ikke, at hans sønnesøn, vor nuværende konge Frederik den niende, skulle få så stor tilknytning til Løgstør og dens omegn, som sket er, og som vi jo alle er så glade for.

Efter at kongen havde holdt sin tale, kom hestekøretøjerne frem igen, og kørte kongen med hans følge ned til skibet, og under hornmusik fra det store orkester, der stod opstillet på kajen, og under kanonsalut gik kongen med følge ombord, og alle festdeltagerne havde jo fulgt dem til skibet, og der var stor trængsel i Fjordgade samt tilstødende gader.

Folket ville jo tage en hjertelig afsked med deres elskede kongepar, og lige så snart at skibet begyndte at sejle, blev der råbt hurra fra fra tusinder af struber og vinket med lommetørklæder i det uendelige.

Kongen, samt dronningen, der var iført en lang, lysegrå kjole, kom ud i bagstavnen så langt de kunne komme, og vinkede med deres lommetørklæder, og blev ved så længe man kunne se dem, til skibet var helt nede ved Aggersund.

Dette kongebesøg var jo en oplevelse for datidens befolkning, og dem som deltog deri, og som endnu lever, vil mindes det med stor glæde."

(fortsættes)

SKYTTER IGEN. Der har været så mange rettelser og tilføjelser, at det er nemmere at bringe billedet igen og begynde forfra: Bageste rk. nr.2 fru møller Elmskov, nr.3 måske købm.Tøttrup, nr.4 købm.Ovesen, nr.5 politibetj.senere arestforv. Jensen, nr.6 maskinmester Ovesen, nr.7 urmager Harald M.Larsen med sønnen Jens, nr.8 landmand Stenvang,Næsby, nr.9 forr.fører J.Køllgaard, nr.10 bankbestyrer Marling, nr.11 slagter Harald Olsen, nr.12 smedesv. Jacob Toft. Ved fanen Arne Nørgaard-Frandsen.
Forreste rk. nr.1 Køllgaard, nr.2 møller Carl Elmskov, nr.3 bankass. Johs. Olsen, nr.4 tømrer Chr.Engelbrecht, nr.5 gdr.Aksel Jensen,Povtrup, nr.6 Nørgaard-Frandsen senior, og forrest ved fanen Johs. Larsen. Kan det blive bedre?

Hvorfor hedder det sådan?

Sverige på fyrbakken

Forklaringen er ganske enkel: Ca. 13 hektar, der ligger som nabo til kalkværkets arealer, ejes af Malmö kommune.

Området var tidligere blevet købt af et svensk firma, som ville bruge det til kridtbrud.

Firmaet blev i 1960-erne købt af Malmö kommune, og på den måde blev kommunen pludselig ejer af udenlandsk jord.

At jorden sikkert ville være udmærket til udvinding af kalk, kan vi se hos naboen, men her kom der en fredning i vejen.

Dels er bakkerne ud mod fjorden fredede, og dels anses plantevæksten for så værdifuld, at den også bør bevares.

Jorden er lejet ud til ejeren af Kornum Østergård. Noget af arealet bruges til landbrugsdrift, mens resten er for dårlig, og derfor fremlejet til græsning.

Området har været udlagt som landbrugsområde, men på grund af jordens dårlige kvalitet, har man ophævet landbrugspligten for nogle år siden.

"Sydsvenska Dagbladet" citerer i en artikel lejeren Carl Chr. Frandsen for at sige:"Marken är skit, men vacker". Og hvis man ulejliger sig derud, får man i hvert fald et indtryk af det vakre.

FOTO: BENT MIKKELSEN

Et lokalhistorisk arkiv modtager i tidens løb mange ting, som oplyser om de gamle tider.

Derimellem er også mange ting, som blot afleveres med en bemærkning om, at de er arvede eller har ligget længe, uden at nogen i familien egentlig ved, hvad det er eller forestiller.

Dette gælder også teaterbilleder, som KREJL agter at bringe i forbindelse med artikler om amatørteater.

Vi vil derfor spørge læserne, om nogen genkender ovenstående situationer, og evt. kan fortælle komediens og skuespillernes navn. Det vil jo være endnu finere, hvis nogen kender årstallene for opførelsen.